

L' ART DEL PAGÉS

SECCIO DOCTRINAL, AGRONÓMICA Y BIBLIOGRAFICA.

Sessió inaugural del «Foment de la Agricultura»

EN

BADALONA

Ab motiu d' haver lo caritatiu banquer barceloni, Excm. senyor D. Evaristo Arnús, llegat á la important vila de Badalona un «Asil de Parvuls pobres y Colegi de Noyas», lo Foment de la Agricultura, societat agrícola establerta en dita població fa ja un any y mitx, volgué solemnisar més encara la diada verificant, á las quatre de la tarde del dia 31 del prop passat mes de mars, la inauguració oficial de la mateixa, ab asistencia de las autoritats, qual cerimonia la dedicá dita associació á son president honorari l' Excelentíssim senyor don Evarist Arnús, á titul d' agrahiment, per las multiplicadas y desinteressadas probas de carinyo que professa á Badalona. S' obrí la sessió, llegint lo senyor secretari, don Martí Pujol y Planas, sa interessant memoria, en catalá, plena d' atinadas observacions y datos pera 'l desenrotllo de la agricultura pàtria, y á continuació lo senyor president, don Joseph Ventura y Gausachs, explicá l' objecte d' aquella Asso-

ciació agrícola, que no es altre que unir ab lo llas d' una verdadera germanó las diferents classes que dependeixen de la Agricultura, apagant antagonismes y rivalitats nascudas de la separació del treball y del capital per medi del socorro á la classe jornalera en los dias de desgracia, malaltia ó d' impossibilitat pera treballar á causa d' una edat avansada y per medi de la difusió de la instrucció agrícola. Lo director d' aquest periódich usá de la paraula pera donar las més espressivas gracias, en nom propi y en lo del senyor de Ferrater, son consoci honorari, á sos companys d' associació per las probas de deferencia á que se 'ls havia cregut acreedors, desitjant poder pagar semblant recompensa.

L' Alcalde senyor Guixeras prometé secundar las miras del «Foment de la Agricultura», lo mateix que 'l senyor Arnús, qui s' oferí en tot y per tot á dita Societat, de la qual digué, n' esperava molt en benefici de la pagesia badalonina.

~~~~~

Per nostra part, tenim un deber que cumplir, y es lo del mes profund agraphiment envers la indicada societat, per haver cedit á D. Francisco X. Tobella lo lloch de la presidencia en lo banquet oficial ab que lo Sr. Arnús obsequiá als convidats á la festa inaugural del Asil, cabentli, per tal motiu, al Director de L' ART DEL PAGES la gran é inmerescuda honra de representar en tan benéfich com important acte, al «Foment de la Agricultura» de Badalona.

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRACTICA.

Conferencia agrícola.

Com haviam indicat, ahir á la tarde (dia 2 d' Abril) tingué lloch la anunciada conferencia en l' Institut agrícola catalá de Sant Isidro. Lo tema desenrotllat per don Francisco X. Tobella,

era referent á la crisis vinícola actual, manera d' atenuarla y evitar la inminente ruina que amenassa al mes important ram de nostra riqueza agrícola, per la competencia que se li fa ab las falsificaciones insistentes y de tot género, en perjudici de nostres caldos y de la salud pública.

Lo senyor Tobella comensá per demostrar ab datos numéricos la crisis vinícola, parlá de la invasió de nostres mercats estrangers, de las inmensas plantacions que s' están verificant en alguns països y dels vins que viatjan, burlant la vigilancia dels empleats. Pera atenuar la crisis vinícola, proposá la instrucció enológica, la formació de tipos de vins en cada comarca y son embotellament ab taps marcats. Citá lo crédito que gosan y la manera de ser de las societats vinícolas establertas en Espanya ab dit objecte y cenyintse á la definició del vi y al objecte que te en la economía animal, probá que al preu á que 's venen la majoria dels caldos en nostre país, han de ser forsosament falsificats; indicant que ab la contribució que s' exigeix als embocadors de vins y la que pagan los culliters es impossible resistir la insistent competencia que 's fa á nostra producció y sobre tot per la quantitat de fábricas de que doná compte, en número de quinze, establertas en lo Principat, de las quals sols una té permís demanat pera elaborar vins artificials, á pesar de vendres aquestos en la majoria de nostras poblacions, d' una manera tan descarada. Pera evitar la inminente ruina que amenassa á la producció vinatera, pregá al Institut agrícola catalá que segueixi ab la iniciativa en assumpto de tanta trascendencia pera 'l nostre país, á fi de que las corporacions totes, fins las mélicas, s' hi interessin baix lo punt de vista higiénich; acabant per demanar la derogació de la ley pera la elaboració de vins artificials, si no volém la ruina de nostra producció.

Després de la conferencia, presentá lo senyor Tobella una porció de mostrars de vins artificials, dels quals los uns no eran nocius á la salut y altres sí, entre 'ls que n' hi havia fins una de Madrid. La numerosa concurrencia aplaudí las demostracions del disertant, al qual felicitá per la campanya empresa, animantlo á seguir per aquest camí, fins á constituir un verda-der sindicat de fiscalisació.

(De LA RENAIXENSA.)

Galliners portátiles.

En altres païssos, ahont la pagesia 's preocupa mes de certas industrias rurals, que si bé, en lo nostre, á primera vista no se 'ls hi dona tota la importancia que deuria concedirlosli, però que realment tenen, s' estudian ab la deguda atenció los problemas relacionats ab la producció de las aus domésticas. Entre aquestas principalment, s' hi trova la cria de gallinas y la producció d' ous, de las que 'n som tributaris al extranger. Molts datos podrian aduhir en favor de nostre assert, però bastará citarne un que vé á corroborabo de plé. D' una memoria que nostre cónsul en Cette envià al ministre d' Estat espanyol en 1878, resulta: que Barcelona rebé de Cette per la via marítima en 1875, lo fabulós número de 13.533 gabias de gallinas, que á rahó de 40 caps per gábia (terme mitx), forman un total de 541.320 gallinas, sense contar las importadas d' altres procedencias y las que entraren per la via terrestre.

Desde aquella fetxa la importació ha anat sempre en augment, per manera que avuy, no sols som tributaris dels francesos, si que també dels italians que fan una concurrencia respectable á aquells. Segons datos fidedignes proporcionats per los mateixos comerciants, no baixan de 300.000 á 400.000 pessetas mensuals las que surten pera l' extranjer en cambi de las gallinas que rebém.

Fetas aquestas indicacions, aném donchs á parlar del objecte indicat en lo títol del present escrit.

Los *galliners portátiles* son una especie de carros de gran cabuda, tan-cats y semblants al cotxes dels ferro-carrils ó dels tranvias, si bé mes senzills y molt baratos, en los quals s' allotjan multitud de gallinas y de polls, acostumats ja desde 'l corral á dormir en aqueixos galliners, y se 'ls porta al camp.

Se tancan las portellas després d' ajocadas las aus, ó siga á la cayguda de la tarde, y al dia següent molt de mati, ab ajuda d' un ó dos animals, se porta 'l galliner al camp, s' obren las portelletes y surten las aus, y aprofitan las deixallas de las cullitas, las llevors, insectes y herbas de son gust.

Tots los dias son trasladats los galliners á altre punt fins á ultims de la tardor, en que ja están grassos los polls y las demás aus, y per lo mateix poden ser sacrificadas ó venudas, ó fins que no quedi res que aprofitar en lo camp.

Los galliners van provehits en sos ánguls de nius ó ponedors pera las gallinas, encreuhats y en varas ó llistons, ahont s' enfilan las aus pera dormir. Lo guarda-aus pot cuydar al mateix temps de distints galliners situats á conveniënt distancia y en un d' ells hi haurá una berlina pera que passi la nit á cubert, si convingués.

Aqueixos galliners no sols son útils en los camps pedregosos y en que hi ha llagosta, sino en tots en general, supost que en tots hi trovan las aus de corral multitud de sustancias que aprofitan com aliment. Aixís es que cuan las terras están sembradas y nascudas, se portan los galliners per los camins y veredas, y allavors s' obren las portelletes y penetran las aus en las fincas y aprofitan moltras plantas é insectes inútils ó perjudicials.

Se calcula en 19 pessetas per hectàrea l' augment de cullita que s' obté á consecuencia de fer passar per las terras las aus dels galliners portàtils, los quals netejan lo terreno y deixan en ell la gallinassa.

Cada galliner por contenir 100 gallinas, per lo menos. Un guarda-aus pot cuydar á la vegada y trasportar ab una cavalleria sis galliners, ó si gan 600 gallinas, que per lo menos pondrán cada dia per terme mitx 20 dotzenas d' ous, que, á tres rals, suposan 60 rals diaris. Deduït d' aqueixa quantitat lo gasto que fa 'l guarda-aus y la cavalleria, que en lo restant del dia pot prestar altres serveys, y l' interès del capital invertit en aus y galliners, queda una utilitat diaria de mes de 10 pessetas, además del benefici que reben las fincas per rahó de la neteja y adob.

Bó seria que en cada poble 's fés us d' aqueixos tan útils galliners, segons los datos recullits dels punts ahont se practica la indicada industria rural.

SECCIÓ DE NOTICIAS AGRÍCOLAS.

Cuchs de seda.—Ja estém en la época del avivament de la llevar de cuchs de seda. Seria de desitjar que 'ls sericultors no descuydessin la ocasió de treurer algun partit de la fulla de sas moreras, puix la industria sedera sembla entrar en una nova fase de prosperitat. Desde 'l mes de Novembre, los preus de la seda han anat pujant y 's sostenen; los sindicats de Lyó y Milán han contribuït á aquest moviment progressiu que tant be ha fet; sols los fabricants de teixits de seda, que sempre tenian tendencia á la baixa, se queixan d' aquest nou estat de cosas; pero com aquest moviment de puja ha sigut general, los mateixos preus han de pagar per las sedas los fabricants francesos, que 'ls inglesos, italians, alemanys, espanyols y americans, etc.

Naturalment, los preus del capol de seda han d' esser majors que en los últims anys; lo culliter te, doch, molt interès en criar cuchs de seda, y en aquestos temps calamitosos en que ni l' arrós ni la taronja 's pagan be, deuben animarse á fer seda, ja que molts pagesos no han perdut l' ofició á aquesta cullita.

Exposició de Floricultura —Segons programa, l' Institut de Foment del Treball Nacional celebrará una Exposició de Floricultura en los dias 1 al 15 de Maig próxim. Pera organisar-la, l' Institut s' ha posat d' acort ab la societat «La Florestal» Lo programa comprén tres seccions, á saber: Primera, Vegetals vius. Segona, Flors y plantas talladas; y Tercera, Arts é industrias aplicables á la horticultura. Podrán pendre part en la exposició los jardiners y propietaris de las quatre provincias catalanas. Los objectes que hagin de figurar en ella, deurán ser entregats ab dos dias d' anticipació al senyalat pera la obertura. Corren de compte del expositor los gastos de transport y colocació dels exemplars. Se concedirán medallas de plata y bronzo y mencions honorificas, y un diploma d' honor com á recompensa especial.

Propagació del rami.—Lo president del «Institut de Foment,» senyor Pujol Fernandez, acompanyat de dos individus de la comissió que estudia los medis de fomentar lo cultiu y la explotació industrial del *rami*, ha visitat, en representació de dit Centre y del «Institut Agrícola Catalá», als senyors presidents de l' Ajuntament y de la Diputació provincial de Barcelona, encarintlos hi la conveniencia de que 's formin criaders de la expressada planta en los jardins públichs d' aquesta ciutat, en los dependents d' altres municipis y en la Granja experimental de la provincia, pera poder donar gratis als agricultors arrels y esqueixos de la mateixa á fi de propagar son cultiu.

Tant l' alcalde senyor Rius y Taulet, com lo president de la Diputació, senyor Flanas, han dispensat á la citada comissió una acullida coralissima, mostrantse disposats á prestar lo mes decidit apoyo á las pretensions de aquella, per considerarlas encaminadas á un fi altament beneficiós pera los interessos del país.

TARONJAS.

Alcira.—Lo fort vent O. que durá quatre dias sense interrupció, ha tirat á perdre mes de la meytat de la cullita de taronja, per qual motiu s' ha procurat aprofitar tot lo possible la que va caure y se 'n ha omplert totas las plassas de Inglaterra y Fransa. A consecuencia de la abundancia d' aqueix fruyt y en tant mal estat, ha sufert una baixa considerable essent inculcables las pérduas.

Lo baix preu en las plassas del estranjer forman un gran contrast ab lo que 'n demanan en aquesta 'ls propietaris; puix potser pera rescabalar-se dels danys causats per la ventada, no baixan de 8 á 2 rals la arroba.

Castelló de la Plana.—Lo negoci de la taronja presenta en aquesta regió molt millor aspecte que fins al present. Los confeccionadors demostren grant activitat pera la adquisició del fruyt, y la extracció ha aumentat d' una manera considerable. Los preus son de seixanta rals miler, pero ab tendencia al alsa, si com no duptém, las noticias que rebém dels mercats inglesos continúan la iniciada en los últims dias pera 'ls fruyts que arriuan en bona condició, y 'ls envios no son excessius, com ha succehit moltíssimas vegadas durant l' any actual.

Cette.—Aqueix mercat está completament paralisat, tant en la venda de vins com de cereals y fruyts, particularment en la de taronja. Lo únich que podia vendre 's, seria alguna que altre caixa de llimonas sempre que contingués 420 fruyts en bon estat, pesés 50 kilógrams y no excedís son preu de 10 franchs caixa.

Liverpool.—En las subastas del ultim de mes prop-passat s' hi reuniren unas 23,000 caixas de taronja de Valencia y ab excepció d' unas 1,500 á 2,000 quedaren totas venudas. Ab motiu de la gran proporció de fruyta tarada que hi havia, baixaren alguna cosa los preus pera las caixas de taronja clasificadas en mala condició, pero la demanda pera fruyta bona d' alguna resistencia continua ferma.

Los mercats de Lóndres, Hull y Bristol están un xich fluixos, excepte pera alguna que altra marca acreditada, però Glasgow está ferm

Marsella --La taronja agombolada en aqueix mercat s' havia venut, segons son estat, mes ó menos bé; ara 's veu una marcada tendencia al alsa que s' espera ha de pronunciarse mes encara tan aviat com arribi taronja mes fresca. Segons aixó tindrán bona acullida las novás arribadas, y á preus ja millors que fins avuy, essent d' esperar una bona venda sens interrupció, suposat que al consumidor no li queda altre remey si vol menjar fruyt, fins que hajan madurat las cireras, que comprar taronja. Dihem aixó porque la poma que es sa rival mes temble, y que fins ara s' havia venut á preus módichs es pera pochs assequible després de l' alsa extraordinaria que ha sufert ab motiu de sa escassetat.

OLIS.

Congrés d' oliayres. --Pera evitar la competencia que certas classes d' olis fan al de oliva, un periódich de Sevilla proposa als oliverers andalusos la celebració en aquella capital d' un Congrès d' oliayres, en lo qual podrian pendre 's aquellas resolucions que mes principalment s' acomodessin á Andalucía, podent d' aqueix modo oposar opstacles á las mixtificacions que cometen los extranjers. Aqueix Congrès d' oliverers de la región, única y exclusivament, sería motiu pera coneixer al detall l' estat d' aquesta riquesa en Andalucía, exigint del Govern la protecció necessaria pera son major foment. Se conseguiria d' aqueix modo coneixer d' una manera certa las causas que s' oposan á la mellora y sortida de tan important producte, donchs que 'ls mateixos propietaris exposarian rahons de verdadera utilitat práctica pera l' augment d' un dels rams de riquesa de nostra nació.

Alcañiz (Baix Aragó). --Es inexplicable lo que succeheix ab los olis que de cada vegada van mes en descens en aqueixa plassa, essentaixis que no 's nota lo mateix en los demás mercats d' Aragó y Catalunya: avuy se cotisa en nostres molins á 8 pessetas arroba aragonesa de 36 lliuras; no hi ha que dir que á aqueix preu hi surten perdent los culliters y pagesos, donchs no compensa ni de molt los excesius gastos de recolecció y las cargas que exigeix l' Estat.

Calaceite (Baix Aragó) --La actual cullita de la oliva en aqueix terme municipal pujará á uns 70 á 75,000 sachs de quatre fanegas, qual pes total es, de mes de 6.000,000 de kilograms; però que l' insignificant preu de 3'75 pessetas á que ha baixat y s' ofereix avuy per la fanega d' olivas, y lo de 8'50 pessetas á que 's paga l' oli comú, unit aixó als crescuts gastos de recolecció y cultiu y als molt exhorbitants pagos de tota classe de contribucions que pesan sobre aqueix vehinat, vé á mermar de tal manera 'l liquit de sos productos, que molt poch permetrá l' alivi de sa afflictiva situació económica.

Reus. --Prou abundants han sigut las entradas d' olis, colocantse de

10'50 á 11 rals lo quartá, lo d' arrieria --Los del camp han seguit fentse, de 12 á 13 los fluixos y de 15 á 16 las classes finas.

Tortosa.--Nostre mercat segueix encara en son estat d' abatiment. Las pretensions no corresponen á las demandas, y resulta que nostra plassa se trova mes que provehida de diferents articles, principalment de caldos.

Valls.--Olí d' oliva, de 12 á 14 rals lo quartá.

Valencia.--Tenim grans existencias d' olis, especialment de Tortosa, alcansant los preus de 34 y 38 rals los 10 kilos ó siga la arroba.

VINS.

Com tan se parla y tan gran interés ha despertat en nostre país la reforma proposada per lo ministre d' Hisenda francés, creyém oportú donar á coneixer á nostres lectors lo carácter d' aquella mida, traduhint l' article 22 del projecte de ley pera la reforma del impost de begudas, que 's lo que afecta directament als interessos vinícolas. Diu aixís:

«Los vins qual forsia alcohólica sia superior á dotze graus, serán some-sos, sens perjudici dels drets que 'l vi ha de pagar per son volúm total, á drets de consum, d' entrada y de portas per la quantitat d' alcohol compresa entre dotse y quince graus, y á dobles drets de consum, entrada y portas per tota quantitat d' alcohol compresa entre quinze y vintiu graus»

Los vins qual forsia alcohólica excedeix de vintiu graus, pagarán com á alcohol pur.»

Bercy-entrepôt --Los vins de Huesca s' han cotisat, de 59 á 60 franchs los 100 litres.--Los de Valencia, de 42 á 45.--Los de Narbona, fins á 55 y 58 franchs.--Los bons de Montagne s' ofereixen fermes, á 50 franchs.--Los d' Italia, á preus mes elevats.--Los francesos tenen poca demanda y los del Midi están cars.

Cette.--Lo mercat se presenta un poch fluix en aqueixa plassa, aixís es que 'ls vins d' Italia han sigut contractats, de 50 á 55 franchs los 100 litres.--Los blanchs d' Espanya é Italia sobre tot han sigut poch buscats á causa d' acostarse la época de la calor. D' aquí es que no s' han contractat més que classes bonas.--Los vins de Milan, sense guix, de 58 á 60 franchs.--Los de Portugal, sense guix, de 53 á 54.--D' Alicante, 1ª calitat, de 50 á 52.--Id. de 2.ª, de 44 á 48.--De Valencia, de 37 á 42.--De Catalunya, de 26 á 30.--De Mallorca, sense guix, de 30 á 34.

Marsella --Lo ví espanyol de 1ª calitat, de 50 á 52 franchs --D' Alicante, de 14 á 15 graus, á 43.--Los vins de la cullita, de 14 á 15 graus, de 24 á 26 franchs los 100 litres.

Reus.--Segueix la mateixa desanimació, operantse no mes que partidas precisas, perque continúan prou distants en preus los tenedors y compradors. En classes bonas del Priorat s' ha fet alguna cosa, á 12 y 1/2 duros la carga.

Valls --Vins blanchs de 1.ª classe, á 23 pessetas la carga.--Id. de 2.ª, á 16.--Vins negres de 1.ª, á 32 --Id. de 2.ª, á 22.--Id. de 3.ª, á 12.

Vilafranca del Panadés --Ví pera embarcar, de 120 á 140 rals la carga.--Id. blanch, de 96 á 100 --Id. pera taberna, de 90 á 100.--Id. pera cremar, de 28 á 32.--Anissats de 30º, de 1.000 á 1.100 la xeressana.--Esperit de 35º, de 1.360 á 1.400.--Id. de brisa, de 1.000 á 1.040.

IMPRENTA DE VÍCTOR BERDÓS Y FELIU, TAPINERÍA --17 BARCELONA.